

August-September 2020, Volume 9, Issue 4

Correlation of Socio-Cultural Factors with Moral Commitment in the Citizens of Abhar City

Karami Manizheh¹, *Edrisi Afsaneh²

1- PhD Student in Social Issues of Iran, Department of Social Sciences. School of Humanities, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2- Associate Professor, Department of Social Sciences, School of Humanities, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (**Corresponding author**)

E-mail: Edrisiafsaneh@yahoo.com

Received: 1 April 2020

Accepted: 26 May 2020

Abstract

Introduction: Moral commitment is one of the most political factors of social order and health in societies and many factors are effective in observing it. The aim of the present study was to determine the correlation of socio-cultural factors with moral commitment in citizens of Abhar.

Methods: The research method is descriptive-correlation. The statistical population included all citizens over 18 years of age in Abhar city. The Cochran's formula was used to estimate the number of samples, and 411 people were selected by multi-stage cluster sampling. Data collection was performed using the "Socio-Cultural Moral Commitment Factors Questionnaire" and the "Moral Commitment Scale". The Qualitative content validity and reliability were measured by Cronbach's alpha method. Data analysis was used with SPSS. 22.

Results: Socio-cultural factors (feelings of insecurity, feelings of injustice and feelings of inequality, social trust) have been correlated with the variables of moral commitment. The variable of moral commitment is explained as 0.032 by the feeling of inequality and 0.04 by the variable of social trust and 0.09 by the variable of feeling insecure and 0.07 by the variable of injustice.

Conclusions: There is a significant correlation between the variables of feelings of insecurity, feelings of injustice, feelings of inequality, and social trust and moral commitment. Therefore, it is suggested to strengthen the moral commitment in the society in order to reduce the feeling of insecurity, injustice and strengthen the social trust of the citizens.

Keywords: Socio-cultural factors, Moral commitment.

همبستگی عوامل اجتماعی - فرهنگی و تعهد اخلاقی در شهروندان شهر اهر

منیژه کرمی^۱، *افسانه ادریسی^۲

۱- دانشجوی دکتری مسائل اجتماعی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
 ۲- دانشیار، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
 ایمیل: Edrisiafsaneh@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۳/۶

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱/۱۳

چکیده

مقدمه: تعهد اخلاقی از اساسی‌ترین عوامل نظم و سلامت اجتماعی در جوامع می‌باشد و عوامل بسیاری در رعایت آن موثر است. هدف مطالعه حاضر تعیین همبستگی عوامل اجتماعی-فرهنگی با تعهد اخلاقی در شهروندان شهر اهر بود.

روش کار: روش پژوهش توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه شهروندان بالای ۱۸ سال شهر اهر بود. برای برآورد تعداد نمونه از فرمول کوکران استفاده شد و ۴۱۱ تن با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب گردید. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از ابزار پژوهشگر ساخته "پرسشنامه عوامل اجتماعی فرهنگی تعهد اخلاقی" (Socio-Cultural Moral Commitment Factors Questionnaire) و "مقیاس تعهد اخلاقی" (Moral Commitment Scale) انجام شد. روایی محتوا کیفی و پایایی به روش محاسبه ضریب آلفای کرونباخ اندازه‌گیری شد. تحلیل داده‌ها با نرم افزار اس پی اس نسخه ۲۲ استفاده شد.

یافته‌ها: عوامل اجتماعی-فرهنگی (احساس ناامنی، احساس بی‌عدالتی و احساس نابرابری، اعتماد اجتماعی) با تعهد اخلاقی همبستگی دارند. متغیر تعهد اخلاقی به میزان ۰/۰۳۲ توسط متغیر احساس نابرابری و ۰/۰۴ توسط متغیر اعتماد اجتماعی و ۰/۰۹ توسط متغیر احساس ناامنی و ۰/۰۷ توسط متغیر بی‌عدالتی تبیین می‌شود.

نتیجه‌گیری: بین متغیرهای احساس ناامنی، احساس بی‌عدالتی، احساس نابرابری و اعتماد اجتماعی و تعهد اخلاقی همبستگی معنادار وجود دارد. لذا پیشنهاد می‌شود در جهت کاهش احساس ناامنی، بی‌عدالتی و تقویت اعتماد اجتماعی شهروندان تعهد اخلاقی را در جامعه تقویت شود.

کلید واژه‌ها: عوامل اجتماعی - فرهنگی، تعهدات اخلاقی.

مقدمه

امنیت و افزایش بی‌اعتمادی در افراد جامعه باشد [۳]، که نهایتاً باعث ضعف وفاق اجتماعی می‌گردد. ضعف وفاق اجتماعی موجب ابهام در حق و ناهماهنگی در روابط اجتماعی می‌شود. ناهماهنگی در روابط باعث افزایش فردگرایی خودخواهانه و افزایش حيله و زور و کاهش اعتماد اجتماعی می‌شود [۴]. همچنین احساس ناامنی بنیان نظم اجتماعی را به خطر می‌اندازد و باعث افزایش آنومی اجتماعی می‌شود. به نظر Durkheim نظم اجتماعی نه براساس زور بلکه بر هنجارهای اخلاقی است [۵]. در جوامعی که امنیت و احساس امنیت نباشد، اعتماد نیز پایین است [۴]. اعتماد که از عناصر سرمایه‌ی اجتماعی است تعهد اجتماعی را در پی دارد [۶]. لذا تعهد یکی از اساسی‌ترین عوامل ایجاد نظم و ثبات و سلامت اجتماعی در جوامع می‌باشد. به طوری که عدم وجود این عامل در بین افراد جامعه باعث از هم گسیختگی

نظم اجتماعی به معنای هماهنگی اجزای نظام اجتماعی جهت دستیابی به اهداف نظام، یکی از خصوصیات مهم جامعه ایده‌آل می‌باشد و این امر هنگامی حاصل می‌گردد که اعضای آن جامعه وظایف خود را شناخته و به آن عمل نمایند. تعهد به عنوان یکی از عوامل بوجود آورنده نظم و پابندی به اصول آن شناخته می‌شود [۱]. جوامع امروزی دچار مسائلی از قبیل: عدم احساس مسئولیت پذیری، اختلال روابط اجتماعی، افزایش بی‌اعتمادی، عدم احساس امنیت، احساس بی‌عدالتی و افزایش ناهماهنگی شناختی شده‌اند که مسائل جدی را به بار آورده است [۲]. شواهد نشان می‌دهد آمارهای مربوط به انواع جرایم و انحرافات در کشور ایران افزایش یافته که یکی از عوامل این افزایش می‌تواند عدم تعهد اخلاقی و نبود احساس

مثبت ایفا می‌کند. یافته‌های پژوهش مبارکی و همکاران [۲] نشان داد که بین متغیرهای ارضای نیازهای فردی، رضایت اجتماعی، گروه مرجع فرهنگی و جامعه پذیری و متغیر تعهد اجتماعی یک همبستگی مثبت وجود دارد. نتایج مطالعه عسگری کویری بیدگلی [۱۴]، نشان داد امروزه پایبندی به ارزش‌های اخلاقی مثل صداقت، امانت‌داری و اعتماد اجتماعی نسبت به گذشته افول کرده است و جوانان از وجود نابرابری، پارتی‌بازی، کمبود امکانات خدماتی و رفاهی خانواده‌ها ناراضی هستند. نتایج پژوهش لیبی [۱۵]، نشان داد که بین نظم انسجامی و باورهای اخلاقی، احساس نامنی، احساس بی‌عدالتی، مشارکت اجتماعی همبستگی معنادار وجود دارد. نتایج پژوهش بهاری فر و جواهری کامل [۱۶]، نشان داد که ارزش‌های اخلاقی سازمان به طور مثبت با عدالت رویه‌ای و عدالت توزیعی همبستگی دارد. عدالت رویه‌ای و عدالت توزیعی نیز به طور مثبتی با رفتار اخلاقی کارکنان همبستگی دارد. همچنین رفتار اخلاقی نیز با جوانمردی و نوع دوستی رفتار شهروندی همبستگی مثبت دارد. یافته‌های جلالی و همکاران [۱۷] نشان می‌دهد که بین جو اخلاقی با تعهد سازمانی کارکنان ارتباط مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین بین جو اخلاقی حرفه‌گرایی، نوع دوستی با تعهد سازمانی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. نوع دوستی جلوه‌ای از تعهد اخلاقی معطوف به دیگری است. نوع دوستی مهمترین عامل در همبستگی اجتماعی و به تبع آن نظم اجتماعی است. نوع دوستی موجب اعتماد به دیگران و گسترش روابط اجتماعی و در نهایت منجر به نظم اجتماعی می‌شود [۱۵]. Jackson [۱۸] در بررسی امنیت اجتماعی می‌نویسد تصور از انسجام اجتماعی، اعتماد و اخلاقیات مردم، در شکل دادن به احساس مخاطره نقش دارد و لذا که انتظارات منفی به احساس نامنی می‌انجامند. Uslaer & Brown [۱۹] اعتماد را به دوگونه می‌داند. نخست اعتماد خاص که ناشی از تجربه فردی است و دوم اعتماد عام یا اخلاقی که به معنی نگرش مثبت به تمام انسان‌ها است. نتایج پژوهش او در جامعه آمریکا نشان می‌دهد که مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر بی‌اعتمادی و نابسامانی نظم، چیزی جز نابرابری و بی‌عدالتی نیست، به طوری که احساس نابرابری موجب کاهش اعتماد و گسستگی اجتماعی می‌شود.

دستورالعمل‌های اخلاقی در جامعه ایران، هم به لحاظ فرهنگ اسلامی و هم به جهت فرهنگ باستانی ایرانی، حائز

نظام اجتماعی شده و به دنبال آن شیرازه‌های اجتماعی این نظام را از بین خواهد برد [۲]. برای تبیین دقیق این مسأله ابتدا بایستی تعریف روشن و مشخصی از تعهد ارائه داد. واژه تعهد Commitment یک انگیزش درونی برای هویت افراد در موقعیت‌های اجتماعی گوناگون و نشانه وفاداری آن‌ها به رفتاری ثابت که با انتظارات دیگران از آن موقعیت مطابق است و باعث سازگاری فرد با موقعیت اجتماعی می‌گردد [۷]. برخی از متفکرین نقش نابرابری اجتماعی را بر تعهد مهم دانسته‌اند [۸]، نتایج پژوهش سفیری [۹] نشان داد که احساس نامنی سبب کاهش اعتماد افراد به دیگران می‌شود.

افرادی که درک آن‌ها از جامعه و سازمان‌هایی که با آن‌ها سروکار دارند، دلالت بر عدالت داشته باشد یعنی اینکه جامعه را عدالت محور ببینند، تعهد و مسئولیت‌پذیری بیشتری دارند تا آن کسی که جامعه را ناعادلانه می‌پندارد، برای مثال، افرادی که در یک سازمان کار می‌کنند (جامعه)، اگر محیط کار خود را منصفانه و عادلانه ببینند برای بهبود و بهره‌وری بیشتر تلاش می‌کنند [۱۰، ۱۱]. احساس بی‌عدالتی افراد در جامعه عمده‌ترین عامل کاهش نظم اجتماعی است [۵]. عده‌ای اعتماد اجتماعی را مهم‌ترین عامل مبادله‌های اجتماعی در اعتماد در جامعه می‌دانند [۱۲]. لذا، اعتماد، تعهد اجتماعی را در پی دارد [۱۳].

براساس "نظریه فشار اجتماعی" (Social Pressure Theory) می‌توان استدلال کرد که متغیر آنومی حاکی از آن است که پدیده رفتارهای انحرافی حاصل بی‌هنجاری و نابرابری در سطح فردی و اجتماعی وجود دارد و آگاهی به وجود بی‌نظمی و بی‌هنجاری که با رفتارهای غیراخلاقی در هم تنیده شده است سبب شکل‌گیری فشارهایی بر افراد می‌شود که غضب اخلاقی (moral outrage) خشم اخلاقی توأم با نوعی احساس بی‌عدالتی اجتماعی حاصل از تصور نقص قواعد اجتماعی با صبغه اخلاقی است و جایگزینی زور و تزویر به جای آن، در پهنه روابط اجتماعی می‌باشد [۴].

لذا با توجه به شرایط ذکر شده، زمینه شکل‌گیری رفتارهای غیر اخلاقی را فراهم می‌آورد [۱۳]. در این رابطه نتایج مطالعه نقدی [۳]، نشان داد که متغیرهای اعتماد عام‌گرا، احساس عام‌گرا و صداقت نقش تقویت‌کننده را در تعهد عام‌گرای جوانان دارند و در سطح جامعه، میزان ارزیابی از گسترش عدالت اجتماعی در تعهد عام‌گرای جوانان نقش

اجتماعی-فرهنگی تعهد اخلاقی)" (Socio-Cultural Moral Commitment Factors Questionnaire) و "مقیاس تعهد اخلاقی" (Moral Commitment Scale) [۲۳] جمع آوری شد.

برای طراحی "پرسشنامه عوامل اجتماعی-فرهنگی تعهد اخلاقی" در مرحله نخست به تعریف نظم انسجامی و اخلاق پرداخته شد و از شیوه مرور جامع و کلید واژه‌های نظم و اخلاق استفاده گردید و در بانک‌های اطلاعاتی SID, Magiran, استفاده شد. ضمناً برای بازبایی پایان‌نامه‌های مرتبط با این حوزه از پایگاه اطلاعاتی Irandoc استفاده گردید. لذا سعی شد تمامی مقالات و پایان‌نامه‌هایی که به اخلاق پرداخته بودند، در نظر گرفته شود. همچنین مقالاتی که تمام متن آن‌ها در دسترس بود، وارد مطالعه شد. با استفاده از تعاریف عملیاتی و ماهیت هر عامل و استفاده از نتایج مرور جامع انجام شده، عبارات پرسشنامه برای هر عامل طراحی شد، بطوریکه در مقیاس اولیه ۷۰ عبارت طراحی و تدوین گردید.

پس از طراحی "پرسشنامه عوامل اجتماعی-فرهنگی تعهد اخلاقی" برای اندازه‌گیری روایی محتوای عبارت‌ها از روش دلفی استفاده شد، که در مطالعات مشابه مورد استفاده قرار گرفته است [۲۴]. لذا پرسشنامه طراحی شده برای نظرسنجی درخصوص مناسبت و ارتباط عوامل شناسایی شده به صاحب‌نظران و خبرگان که شامل ۸ تن از اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، ۴ تن از اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر، ۲ تن از اعضای هیئت علمی دانشگاه پیام نور مرکز اهر و ۱ تن عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور مرکز کرمانشاه، جمعا ۱۵ تن ارسال و نظرخواهی شد. خبرگان شامل افرادی بودند که زمینه مطالعاتی و پژوهشی مرتبط با اخلاق تخصص داشتند.

در مطالعه حاضر معیار انتخاب زیرمقیاس‌ها در "پرسشنامه عوامل اجتماعی-فرهنگی تعهد اخلاقی" بدینگونه بود که زیرمقیاس مناسب و مرتبط شناسایی شده در پرسشنامه که نمره بالاتر از ۳ براساس مقیاس پنجگانه لیکرت از سوی حداقل ۷۵ درصد افراد شرکت کننده را کسب کرد، انتخاب شد.

سپس به روش دلفی طی سه دور و با استفاده از نظر خبرگان ذکر شده در فوق و در نظر گرفتن معیار توافق ذکر شده، پرسشنامه تأیید شد.

اهمیت فراوان بوده است [۲۰]. مطالعات اخیر حاکی از تضعیف تعهد اخلاقی و روند افزایشی انواع انحرافات اجتماعی و بی‌اخلاقی در نتیجه به خطر افتادن نظم اجتماعی است [۳]. بسیاری از مطالعات نشان داده که نگرش مردم ایران نسبت به قانون یا همان هنجارهای رسمی و میزان پایبندی به آن بسیار ضعیف است. معیذفر می‌گوید: مردم ایران اگر چه به نفس قانون اعتماد دارند لیکن عمدتاً نسبت به قوانین جامعه با تردید می‌نگرند و ضمناً معتقدند که هموطنانشان به قوانین جاری کشور پایبند نیستند و به قیمت ناچیزی، حاضر می‌شوند قوانین را نادیده بگیرند [۲۱]. تضعیف ارزش‌های اخلاقی در بین شهروندان اهر نیز مشهود است [۲۲]. مطالعات صورت گرفته در باره اخلاق و رفتارهای غیراخلاقی هر یک از بعدی خاص و تنها به استناد یک عامل و یا در سطح فرد به بررسی اخلاق پرداخته و سعی نموده آن را تبیین نماید. تا کنون پژوهشی که همبستگی عوامل اجتماعی-فرهنگی بر روی تعهد اخلاقی Moral Commitment را بسنجد انجام نگرفته است. بعلاوه، براساس نتایج پیمایش‌های ملی مانند سنجش "ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان" در مراکز استان کل کشور [۳] و نتایج پژوهش ساعی ارسی [۲۲]، در اهر و نیز مشاهدات در مناسبات اجتماعی، مطالعه حاضر با هدف تعیین همبستگی عوامل اجتماعی-فرهنگی با تعهد اخلاقی در شهروندان شهر اهر در سال ۱۳۹۸ انجام شد.

روش کار

روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی می‌باشد. جامعه آماری را کلیه شهروندان بالای ۱۸ سال شهر اهر تشکیل می‌دهند، که جمعیت آن براساس آخرین آمار در سال ۱۳۹۵، ۹۹۲۸۵ تن می‌باشد. برای برآورد تعداد نمونه از فرمول کوکران استفاده شد و ۴۱۱ تن با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب گردید و از آنجا که محدوده مطالعه، شهر اهر بود، ابتدا مناطق سه‌گانه شهرداری واقع در شهر مشخص و سپس از هر منطقه دو حوزه (محلّه) به‌طور تصادفی تعیین شد. با توجه به بزرگی و کوچکی حوزه از هر حوزه نیز یک تا سه بلوک انتخاب شد. معیارهای ورود به پژوهش عبارتند از ۱- بالای ۱۸ سال باشند. ۲- تمایل به پاسخ داشته باشند ۳- حداقل به مدت دو سال سابقه سکونت در اهر داشته باشند.

داده‌ها با استفاده از دو پرسشنامه "پرسشنامه عوامل

۳۳ عبارت می‌باشد. حداقل نمره در این مقیاس ۳۳ و حداکثر نمره ۱۶۵ است. تفسیر نمره‌ها شامل ۳۳-۷۶ نمره پایین، ۷۷-۱۲۱ نمره متوسط و ۱۶۵-۱۲۲ حاکی از نمره بالای عوامل اجتماعی- فرهنگی است.

در مطالعه حاضر، روایی محتوا به روش کیفی "پرسشنامه عوامل اجتماعی- فرهنگی تعهد اخلاقی" با نظر خواهی از ۱۵ پژوهشگر و کارشناس در زمینه فوق بررسی و تایید شد. پایایی به روش همسانی درونی کل عبارت‌ها و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ با شرکت ۳۰ تن از افراد نمونه که از جامعه آماری شهر اهر بهره‌مند محاسبه شد. احساس نامنی ۰/۷۲، احساس بی عدالتی ۰/۸۸، احساس نابرابری ۰/۷۹، و اعتماد اجتماعی ۰/۸۸ و در کل مقیاس ۰/۷۰ بود.

دومین ابزار "مقیاس تعهد اخلاقی" (Moral Commitment Scale) بود که توسط هاشمی و همکاران [۲۳] با ۲۵ عبارت با تأکید بر اساس نظریات Kant & Levinas طراحی شده است. هر عبارت بر اساس مقیاس لیکرت از دامنه کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۴) تنظیم می‌شود. "مقیاس تعهد اخلاقی" (Moral Commitment Scale) از دو بعد تشکیل شده یک بعد تعهد اخلاقی معطوف به خود (با ۱۲ عبارت) و بعد دوم تعهد اخلاقی معطوف به دیگری (با ۱۳ عبارت). نمره‌گذاری به این شکل است که به هر عبارت نمره ۱ تا ۴ تعلق می‌گیرد. در پژوهش حاضر عبارت‌های بعد تعهد اخلاقی معطوف به دیگری، با ۱۳ عبارت مورد استفاده قرار گرفته است. حداقل نمره این بعد از "مقیاس تعهد اخلاقی"، برابر ۱۳ و حداکثر آن برابر ۵۲ می‌باشد. تفسیر نمره‌ها شامل ۱۳-۲۵ نمره تعهد اخلاقی پایین، ۲۶-۳۸ نمره تعهد اخلاقی متوسط و ۳۹-۵۲ نمره حاکی از تعهد اخلاقی بالاست.

روایی سازه به روش تحلیل عاملی مقیاس توسط هاشمی و همکاران [۲۳] با شرکت ۲۷۸ تن از دانشجویان دانشگاه مازندران انجام شد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که مقدار ضریب KOM برابر با ۰/۸۸ است و شامل دو بعد تعهد اخلاقی معطوف به خود با ۱۳ عبارت و تعهد اخلاقی معطوف به دیگران با ۱۲ عبارت است. پایایی به روش ضریب آلفای کرونباخ توسط ۲۷۸ تن از دانشجویان دانشگاه مازندران انجام شد نتایج محاسبه ضریب آلفای کرونباخ را در بعد تعهد اخلاقی معطوف به خود ۰/۸۸ و بعد تعهد اخلاقی معطوف به دیگران ۰/۸۱ و در کل ۰/۹۱ نشان داد. در مطالعه غربی و زنگنه مطلق [۲۵] "مقیاس تعهد

برای بررسی روایی صوری و محتوایی، پرسشنامه بین افراد فوق توزیع و پس از نظر خواهی و پس از انجام تغییراتی پرسشنامه تایید شد. روایی محتوایی با روش کیفی و براساس نظر ۱۵ تن از متخصصان و اعضای هیئت علمی ذکر شده فوق اندازه‌گیری و تایید شد.

در مرحله بعد، برای انجام تعیین روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی، تعداد ۴۲۰ نمونه‌های مطالعه حاضر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب و در پژوهش شرکت کردند. ۹ پرسشنامه بدلیل مخدوش بودن از مطالعه حذف و ۴۱۱ پرسشنامه وارد تحلیل شد. نتایج ۴ زیر مقیاس، احساس بی عدالتی، (feelings of injustice)، احساس نابرابری، (feeling of inequality)، احساس ناامنی (feelings of insecurity) و اعتماد اجتماعی (Social trust) حاصل شد. عبارت‌های (۷-۱) ۷ عبارت زیر مقیاس احساس بی عدالتی، عبارت‌های (۸-۱۵) ۸ عبارت زیر مقیاس احساس نابرابری، عبارت‌های (۱۶-۲۲) ۷ عبارت زیر مقیاس احساس ناامنی و عبارت‌های (۲۳-۳۳) ۱۱ عبارت زیر مقیاس اعتماد اجتماعی (جمعاً ۳۳ عبارت) را می‌سنجد. برای سنجش ۴ زیر مقیاس ذکر شده بشکل، مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت انتخاب شده است که دارای نمره ۱ تا ۵ می‌باشند [۱۵].

بنابراین، در زیر مقیاس احساس بی عدالتی، کمترین میزان آن ۷ نمره و بالاترین میزان ۳۵ نمره را شامل می‌شود. در جمع‌بندی نهایی ۷-۱۶ نمره پایین، ۱۷-۲۶ نمره متوسط و ۲۷-۳۵ نمره بالای احساس بی عدالتی را نشان می‌دهد. در زیر مقیاس احساس ناامنی، کمترین میزان آن ۷ نمره و بالاترین میزان ۳۵ نمره را شامل می‌شود. در جمع‌بندی نهایی ۷-۱۶ نمره پایین، ۱۷-۲۶ نمره متوسط و ۲۷-۳۵ نمره بالای احساس ناامنی را نشان می‌دهد. در زیر مقیاس احساس نابرابری، کمترین میزان آن ۸ نمره و بالاترین نمره ۴۰ را شامل می‌شود. تفسیر نمره‌ها شامل ۸-۱۸ نمره پایین، ۱۹-۲۹ نمره متوسط و ۳۰-۴۰ نمره بالای احساس نابرابری را نشان می‌دهد.

در زیر مقیاس اعتماد اجتماعی، کمترین میزان اعتماد اجتماعی ۱۱ و بالاترین میزان اعتماد اجتماعی ۵۵ را شامل می‌شود. لذا نمره ۱۱-۲۵ مَره پایین اعتماد اجتماعی، ۲۶-۴۰ نمره متوسط اجتماعی و ۴۱-۵۵ نمره بالای اعتماد اجتماعی را نشان می‌دهد. "پرسشنامه عوامل اجتماعی- فرهنگی تعهد اخلاقی" با چهار زیر مقیاس مجموعاً دارای

منیژه کرمی و افسانه ادیسی

بودند پرسشنامه ها را تکمیل کردند. تکمیل هر پرسشنامه ۲۰ الی ۳۰ دقیقه زمان برده است. جمع آوری داده ها دو هفته بطول انجامید. تعداد نمونه برآورد شده ۴۲۰ تن بود که ۹ پرسشنامه مخدوش و ناقص (ناکامل) کنار گذاشته شد. در اطلاعات جمع آوری شده، متغیرهای کمی به صورت میانگین (انحراف معیار) و متغیرهای کیفی به صورت فراوانی (درصد) توصیف شدند. بررسی نرمال بودن با آزمون کولموگروف-اسمیرنوف انجام شد. از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شد. سطح معناداری برابر ۵ درصد در نظر گرفته شد. داده‌ها در نرم‌افزار آماری اس پی اس نسخه ۲۲ تحلیل شد.

یافته‌ها

جامعه آماری مطالعه حاضر شهروندان بالای ۱۸ سال شهر ابره بوده‌اند و حداکثر سن آن‌ها ۷۶ بوده است. نزدیک ۴۹ درصد پاسخگویان تحصیلاتی در حد دیپلم و پایین تر از دیپلم دارند. حدود ۶۲/۵ درصد متأهل و میانگین درآمد خانوارهای جامعه آماری در حدود ۲۰۰۰۰۰۰ تومان است (جدول ۱).

اخلاقی" بروی ۲۸۵ دانشجوی شاهد و ایثارگر دانشگاه آزاد اراک استفاده شد. پایایی به روش ضریب آلفای کرونباخ در بعد تعهد اخلاقی معطوف به خود ۰/۸۳ و بعد تعهد اخلاقی معطوف به دیگران ۰/۸۵ و در کل ۰/۹۳ محاسبه شد.

در مطالعه حاضر، روایی محتوا به روش کیفی "مقیاس تعهد اخلاقی" با نظر خواهی از ۱۵ پژوهشگر و کارشناس در زمینه فوق بررسی و تایید شد. پایایی روش همسانی با روش ضریب آلفای کرونباخ با نظرات ۳۰ تن از زنان و مردان از (شهر ابره) نمونه انجام شد. "مقیاس تعهد اخلاقی" شامل دو بعد می‌باشد که در این پژوهش فقط بعد معطوف به دیگری استفاده شده که ضریب آلفای کرونباخ آن ۰/۷۰ می‌باشد.

جمع آوری داده ها در خرداد ماه سال ۱۳۹۸ بود. ابتدا مجوز جمع آوری داده ها از دانشگاه آزاد واحد ابره اخذ شد. پرسشنامه ها در محله هایی که قبلا ذکر شده، توسط گروه پژوهش تکمیل شد. به این صورت که ابتدا تعداد نمونه به تفکیک سن و جنس مشخص شد و سپس نمونه در پلاک مورد مراجعه در بلوک هایی که مطابق نقشه مشخص شده

جدول ۱: مشخصات جمعیت شناختی پاسخگویان

طبقه	تعداد	درصد
جنس	۱۹۶	۴۷/۶
مونث	۲۱۵	۵۲/۴
مذکر		
سن (سال)	۲۲۵	۵۹/۵
۱۸-۳۸	۱۴۷	۳۸/۹
۳۹-۵۸	۳۹	۱/۶
بالای ۵۸		
وضعیت تأهل	۲۷۴	۶۶/۶
متأهل	۱۳۷	۳۳/۴
مجرد		
تحصیلات	۷۴	۱۸/۲
زیر دیپلم	۱۳۰	۳۱/۹
دیپلم	۲۰۷	۴۹/۹
کارشناسی و بالاتر		
درآمد	۱۹۱	۶۲/۸
کمتر از ۲ میلیون	۷۲	۲۳/۷
۲ تا ۳/۵ میلیون	۴۱	۱۳/۵
بالاتر از ۳/۵ میلیون		
مدت اقامت	۱۱	۳/۵
کمتر از ۵ سال	۲۷	۸/۶
۵ تا ۱۰ سال	۳۷۳	۸۷/۹
بیش از ۱۰ سال		

درصد) و با مدرک کارشناسی و بالاتر (۴۹/۹ درصد) و از نظر وضعیت تأهل، متأهل (۶۶/۶ درصد)، با متوسط درآمد ۲ میلیون تومان (۶۲/۸ درصد) و با مدت اقامت بیش از ۱۰ سال (۸۷/۹ درصد) در شهر اهر بودند (جدول ۱).

۵ شرکت کننده بی سواد بودند که ۱/۲ درصد بود. به همین خاطر در قالب زیر دیپلم ادغام شده است. یافته‌ها نشان داد که اکثریت افراد شرکت کننده در این پژوهش مذکر (۵۲/۶ درصد) و دارای سن ۱۸-۳۸ (۵۹/۵

جدول ۲: توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب تعهد اخلاقی و عوامل اجتماعی-فرهنگی

متغیر	تعهد اخلاقی	احساس بی عدالتی	احساس نابرابری	احساس ناامنی	اعتماد اجتماعی
آماره	فراوانی	فراوانی	فراوانی	فراوانی	فراوانی
کم	۷۲	۲۸	۶/۸	۲۱۱	۲۹/۵
متوسط	۱۱۲	۹۵	۲۳/۱	۱۶۱	۵۵/۵
زیاد	۲۲۰	۲۲۸	۷۰/۱	۳۹	۱۴/۹
جمع	۴۱۱	۴۱۱	۱۰۰	۴۱۱	۴۱۱

اعتماد اجتماعی در حد متوسط ۲۹/۵ درصد در حد کم اعتماد داشتند و ۱۴/۹ درصد در حد زیاد اعتماد داشتند. همان طور در بالا ذکر شد نزدیک به دو سوم شهروندان احساس بی عدالتی زیادی داشتند و در مرتبه بعدی ۴۰/۱ درصد احساس ناامنی زیادی داشتند. میانگین تعهد اخلاقی شهروندان ۴۳/۹۹ است. ۵۳/۵۲ درصد شهروندان دارای تعهد اخلاقی زیاد هستند. ۲۷/۳ درصد دارای تعهد اخلاقی متوسط و ۱۹/۲ آن‌ها نیز دارای تعهد کم بوده‌اند.

براساس نتایج (جدول ۲)، ۷۰/۱ درصد شهروندان احساس بی عدالتی زیاد، ۲۳/۱ درصد شهروندان در حد متوسط و ۶/۸ درصد در حد کم احساس بی عدالتی می کنند. ۵۱/۳ درصد شهروندان احساس نابرابری کمتری دارند، ۳۹/۲ درصد در حد متوسط و ۹/۵ درصد در حد زیادی احساس نابرابری می کنند. ۴۱/۲ درصد از شهروندان احساس ناامنی زیادی دارند. ۳۰/۴ درصد در حد کم و ۲۸/۵ درصد در حد متوسط احساس ناامنی می کردند. ۵۵/۵ درصد شهروندان

جدول ۳: ضریب همبستگی پیرسون بین تعهد اخلاقی و عوامل اجتماعی-فرهنگی

متغیرها	احساس بی عدالتی	احساس نابرابری	احساس ناامنی	اعتماد اجتماعی
تعهد اخلاقی	ضریب همبستگی	۰/۱۳۷ **	۰/۲۸۵ **	۰/۱۹۰ **

بالعکس. اعتماد اجتماعی با تعهد اخلاقی همبستگی مثبت داشته، یعنی افراد با اعتماد اجتماعی بالاتر اخلاقی تر عمل می کنند.

براساس نتایج، همبستگی معناداری بین تعهد اخلاقی و سه متغیر سن، درآمد و مدت اقامت که با آزمون ضریب همبستگی پیرسون سنجیده شد، به ترتیب (۰/۰۹، $p=0/10$ ، $p=0/35$) مشاهده نشد. همچنین بین متغیر جنس که با آزمون من-ویتنی ($p=0/92$)، تحصیلات با آزمون کروسکال-والیس ($p=0/81$)، و تأهل که با آزمون ANOVA ($p=0/07$) سنجیده شد با تعهد اخلاقی همبستگی معناداری مشاهده نشد.

نتایج ضریب همبستگی پیرسون میان تعهد اخلاقی و متغیرهای مستقل در جدول ۳ نمایش داده شده است.

نتایج نشان داد که بین احساس بی عدالتی، احساس نابرابری، احساس ناامنی و اعتماد اجتماعی با تعهد اخلاقی (به ترتیب $P=0/000$ ، $P=0/000$ ، $P=0/006$ ، $P=0/000$) همبستگی وجود دارد.

علامت ضرایب همبستگی سه زیر متغیر احساس بی عدالتی، احساس نابرابری، احساس ناامنی با تعهد اخلاقی منفی است که گویای جهت معکوس این همبستگی است. یعنی چنانچه فرد احساس بی عدالتی، احساس نابرابری، احساس ناامنی کمتری بکند اخلاقی تر عمل می کند و

جدول ۴: ضرایب رگرسیونی مربوط به الگوهای پیش‌بینی شده

p-value	میزان آزمون T	ضرایب رگرسیونی استاندارد شده		ضریب تأثیر B	SE استاندارد از میانگین
		Beta			
۰/۰۰۰	-۰/۵۰۴	-۰/۰۲۶		-۰/۰۳۲	۰/۰۶۲
۰/۰۰۰	۱/۳۲۰	۰/۰۷۳		۰/۰۴۷	۰/۰۳۶
۰/۰۱۵	-۱/۷۸۱	-۰/۰۹۰		-۰/۰۹۲	۰/۰۵۱
۰/۰۰۰	-۱/۰۰۰	-۰/۰۵۴		-۰/۰۷۷	۰/۰۷۷

همیشه با نوعی خودخواهی و رابطه‌گرایی همراه است به میزانی که فرد احساس عدالت کند، براساس معیارهای اخلاقی رفتار می‌کند، از ناهنجاری‌های اخلاقی چون پارتی‌بازی، رشوه‌خواری، تبعیض و پرهیز خواهد کرد. در مورد احساس بی‌عدالتی این موضوع نشان‌دهنده آن است که باید تمامی عواملی را که بر ایجاد این احساس تأثیر گذاشته مورد توجه قرار داد. برخی از این عوامل به مسائل و موضوعات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ربط پیدا می‌کند. یافته‌های نقدی [۳] نشان داد که میزان ارزیابی از نقش مثبت در گسترش عدالت اجتماعی در تعهد عام‌گرای جوانان گزارش شده است که با نتایج پژوهش حاضر همسو است. گسترش عدالت اقتصادی زمینه‌ساز موفقیت مراکز آموزشی در تعریف افق‌های هنجاری و ارزشی جوانان و تقویت اخلاق عملی آن‌ها است. در مقابل، عدم گسترش عدالت اقتصادی و احساس ناامنی حاصل از آن، فرد را به گروه‌های کوچک‌تر و خصوصی‌تر سوق خواهد داد و متعاقباً تمایل او در اتصال به اجتماع جامعه‌ای را کاهش می‌دهد. نتایج پژوهش مبارکی و همکاران [۲]، نشان داد که عدالت رویه‌ای و عدالت توزیعی به طور مثبت با رفتار اخلاقی کارکنان همبستگی دارد که نتایج مطالعه حاضر را تأیید می‌کند. پژوهش‌های، لیبی [۱۵]، هزارجریبی [۲۶]، فراستخواه [۲۷]، غیاث‌آبادی [۲۸]، ایسپا [۲۹] نیز با نتایج پژوهش حاضر همسو است. نتایج هزار جریبی [۲۶] نشان داد که بین متغیر احساس بی‌عدالتی، باورهای اخلاقی و متغیر وابسته نظم انسجامی همبستگی معناداری وجود دارد. در واقع هر مقدار که بر میزان احساس بی‌عدالتی افزوده شود به همان اندازه از میزان پایبندی به نظم انسجامی در بین شهروندان کاسته می‌شود. همچنین بین متغیر باورهای اخلاقی و پایبندی به نظم انسجامی نیز همبستگی مثبتی دیده می‌شود.

در تحلیل رگرسیون چند متغیری، از متغیرهای احساس بی‌عدالتی، احساس نابرابری، احساس ناامنی و اعتماد اجتماعی به عنوان متغیرهای مستقل و از متغیر تعهد اخلاقی به عنوان متغیر وابسته استفاده شده است. برای ورود متغیرها به معادله رگرسیون از روش گام به گام استفاده شد و خروجی‌های زیر به دست آمد (جدول ۴).

نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی R بین متغیر وابسته با متغیرهای مستقل، برابر با ۰/۵۶۹ شده و مقدار ضریب تعیین یا R2 برابر با ۰/۱۵۲ شده است. متغیرهای مستقل مطالعه (احساس ناامنی، احساس نابرابری، احساس بی‌عدالتی و اعتماد اجتماعی) هنگامی که به طور همزمان در رابطه با متغیر وابسته در نظر گرفته شوند به میزان ۱۵ درصد از تغییرات تعهد اخلاقی را تبیین می‌کنند، نتایج رگرسیون همچنین نشان می‌دهد که از میان متغیرهای مستقل، میزان احساس ناامنی بیشترین مقدار در تبیین واریانس متغیر وابسته (تعهد اخلاقی) را دارد. فرمول معادله همبستگی چندمتغیره شاخص تعهد به اخلاق با متغیرهای مستقل به شرح زیر می‌باشد.

$$\text{احساس بی‌عدالتی} (-۰/۰۷۷) - \text{احساس ناامنی} (۰/۰۹۲) - \text{اعتماد اجتماعی} (۰/۰۴۷) + \text{احساس نابرابری} (۰/۰۳۲) - ۴۴/۶۴۴ = \text{میزان تعهد اخلاقی}$$

بحث

مطالعه حاضر با هدف تعیین همبستگی عوامل اجتماعی- فرهنگی با تعهد اخلاقی در شهروندان شهر ابرهر انجام شد. نتایج نشان داد که بین احساس بی‌عدالتی و تعهد اخلاقی همبستگی معکوس و معنادار وجود دارد. یعنی چنانچه فرد احساس بی‌عدالتی کمتری بکند اخلاقی‌تر عمل می‌کند و چنانچه افراد احساس بی‌عدالتی بیشتری کنند تعهد اخلاقی در بین آن‌ها کمتر می‌شود. خروج فرد از دایره اخلاقیات

اخلاق در بین آن‌ها کمتر می‌شود. می‌توان گفت احساس ناامنی افراد را در شرایطی قرار می‌دهد که زیر پا نهادن هنجارهای اجتماعی و قواعد و اصول اخلاقی را نوعی واکنش در برابر چنین احساسی محسوب نمایند. نتایج مطالعه حاضر با یافته‌های مبارکی و همکاران [۲] همراستا می‌باشد. مطالعه مبارکی و همکاران نشان داد که بین متغیرهای ارضای نیازهای فردی، احساس امنیت، سرمایه اجتماعی، محرومیت نسبی، رضایت اجتماعی، گروه مرجع فرهنگی و جامعه پذیری و متغیر تعهد اجتماعی یک همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش‌های بهاری فر و جواهری کامل [۱۶]، Usler & Brown [۱۹]، ایسپا [۲۹] و هزار جریسی [۲۶] نیز با این یافته همسو است. بر پایه مطالعه هزار جریسی [۲۶] مشخص شد که بین متغیر احساس ناامنی و باورهای اخلاقی و متغیر وابسته نظم انسجامی همبستگی معناداری وجود دارد. در واقع هر مقدار که بر میزان احساس ناامنی افزوده شود به همان اندازه از میزان پایبندی به نظم انسجامی در بین شهروندان شهر رشت کاسته می‌شود.

نتایج مطالعه حاضر نشان‌دهنده همبستگی مثبت و معنادار تعهد اخلاقی با اعتماد بین شخصی است به عبارتی، هرچه اعتماد بین شخصی و اعتماد به نزدیکان بیشتر باشد تعهد اخلاقی بیشتر می‌شود و بالعکس. چنانچه افراد اعتماد کمتری به نزدیکان خود بکنند تعهد اخلاقی در بین آن‌ها کمتر می‌شود. نتایج پژوهش نقدی [۳] نشان داد که اعتماد عام‌گرا، احساس عام‌گرا و صداقت مبتنی بر آشکارسازی حقیقت، بیشترین نقش تقویت‌کننده را در تعهد عام‌گرای جوانان دارند که با یافته‌های پژوهش حاضر همسو می‌باشد.

نتایج همچنین نشان داد متغیرهای احساس ناامنی، احساس نابرابری، احساس بی‌عدالتی و اعتماد اجتماعی همبستگی مستقیمی با تعهد اخلاقی داشته‌اند که بزرگ‌ترین ضریب مسیر مربوط به احساس ناامنی می‌باشد. کم‌ترین آن نیز مربوط به احساس نابرابری می‌باشد. متغیرهای احساس نابرابری، احساس بی‌عدالتی و اعتماد اجتماعی نیز علاوه بر همبستگی مستقیم خود از طریق احساس ناامنی و احساس نابرابری به صورت غیرمستقیم با تعهد اخلاقی همبستگی داشته‌اند. احساس بی‌عدالتی علاوه بر همبستگی مستقیم به طور غیرمستقیم از طریق اعتماد اجتماعی و احساس نابرابری و احساس ناامنی با تعهد اخلاقی همبستگی دارد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بین احساس نابرابری با تعهد اخلاقی همبستگی معکوس و معنادار وجود دارد. یعنی چنانچه فرد احساس نابرابری کمتری در مقایسه با دیگران بکند اخلاقی‌تر عمل می‌کند و بالعکس چنانچه افراد احساس نابرابری بیشتری کنند پایبندی به اخلاق در بین آن‌ها کمتر می‌شود. افراد از طریق مقایسه خود با دیگران به ادراک و ارزیابی نابرابری می‌پردازند و در نتیجه چنانچه احساس نابرابری بیشتری کنند بیشتر مستعد انجام کنش‌های متعارض با اخلاق هستند. لذا پاسخگویان احساس می‌کنند در مقایسه با دیگران به طور برابر به منابع ارزشمند دسترسی ندارند. این احساس از آن‌جا ناشی می‌شود که فرد درک می‌کند بین آنچه که خود را مستحق آن می‌داند و آنچه می‌تواند به دست آورد، شکاف وجود دارد [۸]. بنابراین، احساس می‌کنند در انزوا هستند و نسبت به مسئولیت اخلاقی خود در برابر دیگران بی‌تفاوت می‌شوند. احساس نابرابری با خدشه‌دار کردن اخلاق زمینه را برای تضعیف اخلاق فراهم می‌کند [۸]. نتایج پژوهش Usler & Brown [۱۹] نشان داد مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر بی‌اعتمادی و نابسامانی، نابرابری و بی‌عدالتی است، به طوری که احساس نابرابری موجب کاهش اعتماد تعمیم یافته و گسستگی اجتماعی می‌شود.

بی‌نظمی ناشی از نابرابری، پایه‌های اخلاق را سست می‌کند. همچنین با یافته‌های عسگری کویری بیدگلی [۱۴] همسو است. نتایج پژوهش جلالی و همکاران [۱۷] نشان داد جو اخلاقی با تعهد کارکنان رابطه مثبت و معنادار دارد که با پژوهش حاضر همسو است. نتایج پژوهش جلالی و همکاران [۱۷] نشان داد که ارزشهای اخلاقی سازمان، عدالت سازمانی شامل (عدالت رویه‌ای و عدالت توزیعی) و تعهد سازمانی به عنوان پیش‌زمینه‌های مهم رفتار اخلاقی می‌باشند. رفتار اخلاقی منجر به رفتارهای شهروندی سازمانی (ابعاد جوانمردی و نوع دوستی) می‌شود که به عنوان آثار و نتایج رفتار اخلاقی در سازمان نمایان می‌شوند. افزایش ادراک از عدالت توزیعی و عدالت رویه‌ای منجر به افزایش عدالت سازمانی می‌شود و همانطور که تعهد سازمانی افزایش می‌یابد رفتار اخلاقی نیز بالا می‌رود. نتایج مطالعه حاضر نشان داد بین احساس ناامنی و تعهد اخلاقی همبستگی معکوس و معنادار وجود دارد. یعنی چنانچه فرد احساس ناامنی کمتری بکند اخلاقی‌تر عمل می‌کند و چنانچه افراد احساس ناامنی بیشتری کنند پایبندی به

پژوهش محدود بودن جامعه آماری به شهرستان ابهر و عدم امکان تعمیم نتایج و حساسیت بیش از اندازه موضوع اخلاقیات می‌باشد.

سیاسگزاری

این مقاله حاصل پایان نامه دکتری منیژه کرمی، کد پایان نامه ۱۵۷۲۰۵۰۵۹۵۱۰۱۰ و به راهنمایی خانم دکتر افسانه ادریسی در دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال می‌باشد. از ایشان تشکر و قدردانی می‌شود.

References

1. Dabbagh S, Ghiyasi S. [A study of social factors related to social commitment]. *Sociological Studies*. 2012; 2 (5): 87-103
2. Mubaraki M, Azimi Gh, Fatemnia S. [The analysis of effective socio-cultural factors on social commitment]. *Journal of Contemporary Sociological Research*. 2013; 1(2); 117-151.
3. 3-Naghdi, V. [Experimental analysis of practical ethics with emphasis on generalized commitment as face the practice of social ethics]. *Journal of Social Analysis of Social Order and Inequality*. 2016;4 (71): 1.35
4. Chalabi M. [Sociology of Order: Anatomical Analysis and Analysis of Social Analysis]. Third Edition, Tehran: Ney, 2005.
5. Bashiriyeh H. [Revolution and Political Mobilization], Nine Edition, Tehran university Press, 1992.
6. Pretty JN, Ward H. Social capital and the environment. *World Development*. 2001; 29 (2) :209-227. [https://doi.org/10.1016/S0305-750X\(00\)00098-X](https://doi.org/10.1016/S0305-750X(00)00098-X)
7. Parsona T. Comment on parsons' interpretation of Durkheim, and on, moral freedom through understanding in Durkheim. *American Sociological Review*. 1975; 40 (1): 106-111. <https://doi.org/10.2307/2094451>
8. Falk K. [Citizenship]. Translated by Mohammad Taghi Delfroz, 3rd Edition, Tehran, Kavir. 2002.
9. Safiri KH.[The role of local, non-governmental organization in establishing social security (Based on The city of Tehran)]. *Iranian Journal of Social Studies*. 2008, 2(24): 143-164.
10. Niens U. Cairns E. Explaining social change and identity management strategies. *New directions for future research*. Theory

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که همبستگی مثبت و معنادار بین احساس بی‌عدالتی، احساس ناامنی، احساس نابرابری و اعتماد اجتماعی و متغیر "تعهد اخلاقی" در بین شهروندان شهر ابهر وجود دارد. لذا پیشنهاد می‌شود با تلاش در جهت تقویت اعتماد اجتماعی شهروندان در جهت تحکیم مبانی ارزش‌های اخلاقی، تعهد اخلاقی را افزایش و التزامات عملی در برابر ظواهر اخلاقی را تقویت شود تا نظم اجتماعی و سلامت اجتماعی را ایجاد شود. محدودیت‌های

&Psychology. 2003; 13 (4): 489-509. <https://doi.org/10.1177/09593543030134003>

11. TroppL, Wright S. In-group indentation and relative deprivation: an examination across multiple social comparisons, University of California, *Journal of Social Psychology Eur. J. Soc. Psychol.*1999;29:707-724. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1099-0992\(199908/09\)29:5/6<707::AID-EJSP968>3.0.CO;2-Y](https://doi.org/10.1002/(SICI)1099-0992(199908/09)29:5/6<707::AID-EJSP968>3.0.CO;2-Y)
12. Tzen-Fu Y, Mayuko F, Yoshiyuki I, Chao-Ming W, Tsai-Way W, J.G. Liou, Marty G. Is Myanmar jadeitite of Jurassic age? A result from incompletely, recrystallized inherited zircon. *Lithos*. 2013;268-282 :(12)160-161 .
13. Siegel LJ. *Criminology: Theories, Patterns and Typologies*, 10th Edition, Boston, USA: Cengage. 2016.
14. Asgari Kavere Bidgol A. [A study of public culture with emphasis on social ethics among citizens of Aran and Bidgol]. MSc Thesis. Social Sciences Kashan University. 2013; 13-16.
15. Labibi MM. [Analysis of factors affecting organizing order in Tehran and its executive strategies (Study of Tehran, London and Mumbai)]. PhD Thesis. Political Sociology Tehran. Allameh Tabatabai University. 2010.
16. Bahri Far A, Javaheri Kamel M. [Investigating the consequences of the ethical values of the organization (by studying organizational justice, organizational commitment, and organizational citizenship behavior)]. *Two Months of Police Human Development*. 2011; 7 (28): 95-118.
17. Jalali T, Borhani F, Esmailpur H, Aliesmaeli M, Aminizade M, Motamed Jahromi M. [Relationship between ethical climate and organizational commitment of medical emergency technicians in Kerman University of

- Medical Sciences]. *IJME*. 2017; 10 (1):91-102. <https://doi.org/10.26415/2572-004X-vol1iss4p91-92>
18. Jackson G. *Soledad Brother: The Prison Letters of George Jackson*. Chicago Review Press, 1994.
 19. Uslaner EM, Brown M. Inequality, inequality, trust, and civic engagement. *American Politics Research*. 2003; 31 (2):1-28. DOI: 10.1177/1532673X04271903 <https://doi.org/10.1177/1532673X04271903>
 20. Zanjani M. [History of Ancient Iranian Civilization]. 1st Edition. Tehran. Ashianeh Publishing; 2001.
 21. Moayedfar S. [Sociology of Contemporary Social Issues in Iran]. 1st Edition: Hamedan. Noor Publishing; 2006.
 22. Saei Orsi I. [Investigating the importance of social values in public culture (Abhar case study)]. *Sociological Quarterly Islamic Azad University*. 2008; (10): 135-150.
 23. Hashemi S, Khakbaz M, Akbari A, Sabtei A. [Developing Moral Commitment Scale based on Kant and Levinas Thoughts]. *New Thoughts on Education Faculty of Education and Psychology*, 2017;12 (4): 237-255.
 24. Augustine LF, Vazir S, Fernandez Rao S, Rao MV, Laxmaiah A, Ravinder P, Rao VV, Nair KM. Psychometric validation of a knowledge questionnaire on micronutrients among adolescents and its relationship to micronutrient status of 15-19-year-old adolescent boys, Hyderabad, India. *Public Health Nutr*. 2012; 15 (7): 1182-9. <https://doi.org/10.1017/S1368980012000055> PMID:22321774
 25. Gharebi B, Zanganeh Motlagh F. [Predicting quality of life based on moral commitment, daily spiritual experience and self-discovery in witness and selfless students]. *Quarterly Women's and Family Cultural-Educational*. 2019;14 (47): 39-58.
 26. HezarJeribi J. [Sociological study of social order]. *Quarterly Journal of Law Enforcement Management Studies*. 2014; 9 (4): 525-546.
 27. Frastkhah M. [Iranians, Social Historical Background of Iranian Morals]. 1st Edition: Tehran. Ney Publishing; 2018.
 28. Ghias Abadi R, Farahani R, Azkia M. [Investigating the relationship between modernity and ethical characteristics in 60 countries]. *Cultural Sociology*. 2018; 8 (2): 115-142.
 29. ISPA, [Investigating the status of social ethics in Tehran]. Tehran: Municipality Publishing; 2014: 22-38.